

I. Rynek towarów

Wprowadzenie autorskie

Ten blok tematyczny obejmuje 9 artykułów przygotowanych przez Autorów reprezentujących różne ośrodki naukowe. Tematyka artykułów jest zróżnicowana i obejmuje wiele interesujących problemów. Rynek był zawsze przedmiotem mojego zainteresowania. Zdawałem sobie sprawę z ułomności funkcjonowania tego rynku w warunkach gospodarki nakazowo-rozdzielczej. Wiele publikacji, które wówczas powstawały w sposób bezpośredni odnosiło się do ograniczeń wynikających z ułomności rynku, braku równowagi między podażą a popytem. Nieefektywność funkcjonowania gospodarki i przedsiębiorstw wynikała m.in. z braku weryfikującego mechanizmu rynkowego. Odnosiłem te uwarunkowania także do efektywnego wykorzystania zasobów materiałowych i energetycznych oraz kształtowania zapasów, jak również do całokształtu funkcjonowania gospodarki.

Zestaw artykułów tego bloku otwiera tekst prof. Mariana Strużyckiego, który podejmuje jakże aktualne problemy globalizacji rynków i ich wpływ na konkurencyjność i przedsiębiorczość polskich przedsiębiorstw. Prof. M. Strużycki, niestrudzony badacz funkcjonowania rynku, wieloletni dyrektor Instytutu Rynku Wewnętrznego i Konsumpcji, profesor Szkoły Głównej Handlowej jest tą osobą, która najpełniej w swoim dorobku naukowym ukazała całokształt mechanizmu funkcjonowania rynku towarów, prezentując te problemy na tle uwarunkowań krajowych i zagranicznych. Jego tekst stanowi interesujący przyczynek do współczesnych wyzwań rynku globalnego, który ma przemożny wpływ na funkcjonowanie naszych, polskich przedsiębiorstw.

Drugi tekst tego bloku, to artykuł prof. dr hab. Genowefy Sobczyk, mojej koleżanki akademickiej z Wydziału Ekonomicznego UMCS. Tekst prezentuje zagadnienia konkurencyjności rynkowej polskich małych i średnich przedsiębiorstw. Profesor G. Sobczyk od wielu lat prowadzi badania nad funkcjonowaniem tego sektora przedsiębiorstw, rozpatrując je z różnego punktu widzenia. Tekst dotyczy konkurencyjności, przedstawia jej czynniki i warunki, leżące zarówno wewnątrz sektora przedsiębiorstw, jak też wpływające z ogólnych reguł funkcjonowania gospodarki. Konkurencyjność

tego sektora ma istotne znaczenie zważywszy na fakt, że sektor ten wypracowuje ponad połowę PKB.

Kolejny tekst, to artykuł prof. dr hab. Tadeusza Wojciechowskiego traktujący o rynku środków produkcji. Wiele nas łączyło w przeszłości: wspólnie reformowaliśmy różne segmenty gospodarki. Profesor T. Wojciechowski był i jest niestrudzonym badaczem funkcjonowania rynku środków produkcji, a jego publikacje wnoszą zawsze krytyczny osąd rzeczywistości, której był nie tylko znawcą, ale także uczestnikiem. Jego tekst to interesujący przyczynek oceny zmian, jakie w procesie transformacji zaszły na rynku dóbr produkcyjnych. Wystąpiły tu rzeczywiście interesujące zjawiska, które zostały przedstawione w tekście profesora T. Wojciechowskiego.

Dwa kolejne teksty przygotowane przez moich kolegów z Wydziału Ekonomicznego UMCS podejmują tematykę rynku rolnego. Prof. dr hab. Jan Zalewa prezentuje ewolucje systemu regulacji rynku rolnego w Polsce, zaś prof. dr hab. Henryk Rudnicki przedstawił interesującą kwestię rynku ziemi rolnej. Oba te teksty to interesujące przyczynki do charakterystyki nowych zjawisk, jakie mają miejsce na tym szczególnym rynku. Autorzy, to znawcy tej problematyki, od wielu lat prowadzą badania tych ważnych segmentów polskiego rynku.

Kolejne trzy artykuły dotyczą funkcjonowania wybranych rynków branżowych. Profesor Z. Bolkowska przedstawiła funkcjonowanie rynku materiałów budowlanych. Od ponad 20 lat ściśle współpracuję z profesorem Z. Bolkowską. Możemy odnotować wiele wspólnych publikacji dotyczących zarówno funkcjonowania rynków, jak też innych problemów. Profesor Z. Bolkowska należy do tych osób, które swoje publikacje opierają na rozległej bazie empirycznej. Jej tekst jest przykładem rzetelnej prezentacji interesujących informacji wraz z ich oceną. Podobny charakter posiada tekst dr hab. Ewy Ratajczak, pracownika naukowego Instytutu Technologii Drewna w Poznaniu. Autorka należy do wybitnych znawców problematyki rynku drewna. Miałem tę satysfakcję, że byłem recenzentem jej kilku publikacji, w tym także rozprawy habilitacyjnej. Publikowany tekst prezentuje oceny dostosowania polskiego rynku drewna do warunków Unii Europejskiej.

Kolejnym artykułem jest tekst dr Bożeny Oleszko na temat funkcjonowania handlu giełdowego artykułami rolnymi. Dr B. Oleszko należy do młodych pracowników naukowych Wydziału Ekonomicznego UMCS i specjalizuje się w rynkach rolnych. Tekst prezentuje charakterystykę, a także krytyczną ocenę rozwoju obrotu giełdowego artykułami rolnymi w polskich warunkach.

Blok ten zamyka artykuł dr Barbary Janczewskiej, adiunkta na Wydziale Ekonomicznym UMCS traktujący o segmentacji uczestników rynku przemysłowego. Chodzi więc tutaj o wydzielenie głównych grup uczestników rynku dóbr przemysłowych, w odniesieniu do których można zastosować działania marketingowe. Dr B. Janczewska od wielu lat specjalizuje się i prowadzi badania

tego ważnego segmentu rynku towarów, którego cechy przedstawił także prof. T. Wojciechowski.

Prace zamieszczone w tym bloku tematycznym poruszają interesującą merytorycznie tematykę, a także podejmują wiele istotnych kwestii funkcjonowania rynku towarów w obecnych warunkach gospodarki polskiej.

I. The commodity market

This thematic block comprises eight articles prepared by the Authors who are representatives of different scientific centers. The subjects are differentiated and cover plenty of interesting issues. The market has always been within the sphere of my interests. I realized the shortcomings of the functioning of this market in the conditions of the commanding-distributive economy. A lot of publications that then appeared directly referred to the restrictions resulting from the defects of the market, lack of balance between the supply and the demand. Inefficiency of the functioning of the economy and enterprises resulted among other factors from the lack of a verifying market mechanism. I also referred those conditions to the effective utilization of the material and energetic resources, the shaping of the resources as well as the whole functioning of the economy.

This block of subjects is opened by the text prepared by Professor Marian Strużycki, who brings up the current problems of globalizations of the markets and their effect on competitiveness and entrepreneurship in the Polish firms. Professor M. Strużycki, untiring researcher of the functioning of the market, for many years the head of the Institute of the Home Market and Consumptions, professor of the Warsaw School of Economics, is the person who presented the whole of the functioning of the commodity market, discussing these issues against the Polish and foreign conditions. His text is an interesting contribution to the contemporary challenges of the global market, which has a remarkable influence on the functioning of our Polish entrepreneurs.

The second text of this block is an article by Professor Doctor Habilitated Genowefa Sobczyk, my university colleague from the Economic Faculty of UMCS. The text discusses the problem of market competitiveness of Polish small and medium-sized enterprises. Professor G. Sobczyk has conducted studies on the functioning of this sector of enterprises, viewing them from different angles. The paper concerns competitiveness, presenting its factors and conditions from the inside of the sector of enterprises and those following from the general principles of the functioning of the economy. The competitiveness of this sector is of significant importance considering the fact that it makes more than a half of the Gross Domestic Product (GDP).

The next text is the article on the market of the production means by Professor Doctor Habilitated Tadeusz Wojciechowski. We used to have a lot in common: we prepared the reforms of different segments of the economy together. Professor T. Wojciechowski has always been an untiring researcher of the functioning of the production means market, and his publications always gave a critical opinion of reality, of which he was not only an expert but also a participant. His text is an interesting contribution to the estimation of changes that have taken on the commodity market in the process of transformation. A number of interesting phenomena took place, and they are presented in the article by Professor T. Wojciechowski.

The next two texts were prepared by my colleagues from the Economic Faculty of UMCS and they undertake the subject of the agricultural market. Professor Doctor Habilitated Jan Zalewa presents the evolution of the system of regulating the agricultural market in Poland, while Professor Doctor Habilitated Henryk Rudnicki discussed an interesting question of the market of agricultural land. Both these texts make a valuable contribution to the characterization of new phenomena taking place on this special kind of market. The Authors are experts on the subject and they have conducted studies on these important segments of the Polish market for years.

The following three articles concern the functioning of chosen branch markets. Professor Z. Bolkowska presents the functioning of the market of building materials. I have closely cooperated with Professor Z. Bolkowska for over 20 years. We have prepared a lot of publications together concerning both the functioning of markets and other issues. Professor Bolkowska is a person who bases her work on extensive empirical grounds. Her text is an example of a reliable presentation of interesting information plus its evaluation. The text by Doctor Habilitated Ewa Ratajczak, an employee of the Institute of Wood Technology in Poznań, has a similar character. The Author is one of the outstanding experts on the problems of the wood market. I was honored to be a reviewer of a few of her publications, including her habilitation thesis. The text published here estimates the adjustment of the Polish wood market to the conditions of the European Union.

The next article was written by Doctor Bożena Oleszko and it treats about the functioning of the exchange trade of agricultural products. Dr B. Oleszko is one of the young research workers of the Economic Faculty of UMCS. She specializes in agricultural markets. The text characterizes and critically evaluates the development of the exchange turnover of agricultural products in the Polish conditions.

This block is closed with an article by Doctor Barbara Janczewska, assistant professor at the Economic Faculty of UMCS. The subject of the article is segmentation of the industrial market participants. The main groups of participants in the market of industrial goods are distinguished towards which marketing operations can be applied. Dr Barbara Janczewska has specialized in and conducted studies on this important segment of the commodity market for many years. The characteristics of this market are also discussed by Professor T. Wojciechowski.

The papers included in this thematic block discuss very interesting matters and undertake a number of significant issues concerning the functioning of the commodity market in the present conditions of the Polish economy.